

Побажання педагогічній спільноті Сумської області – стресостійкості, психокоректності, взаємопорозуміння, професійної відповідальності та:

*думок трансформації – задля процесу оптимізації,
динамічної біфуркації – задля якісної організації,
корпоративної консолідації – задля ідей реалізації!*

УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

ОНОВЛЕНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ Й ЗАГРОЗ СЬОГОДЕННЯ

В. Перлик

Актуальність дослідження. Пандемія COVID-19, військова агресія російської федерації проти України, виклики та загрози сьогодення, спричинені цим, поставили перед суспільством питання про пошук нових та адаптації відомих методів викладання, залучення сучасних технологій. Тож, головна задача керівника освітнього закладу сьогодні – допомогти педагогам визначитися в методиках і новітніх підходах дистанційної та змішаної освіти, зробити її максимально ефективною в умовах, що склалися.

Як організувати роботу закладу загальної середньої освіти так, щоб педагогічний колектив мав усі умови для продуктивної роботи, а заняття не втратили звичної ефективності? Як врахувати всі обставини, що можуть перешкодити освітньому процесу? Що робити, якщо освітній процес переривається «Повітряною тривоною» чи «Увага, артобстріл!» Ці та багато інших запитань стоять зараз перед керівниками закладів освіти.

Виклики й загрози сьогодення, перехід до дистанційної та змішаної форми організації освітнього процесу, дали змогу поширити технології дистанційного навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, як елемента системи безперервної освіти і як моделі інтеграції заочної та очної форм навчання, яка в порівнянні з традиційним навчанням має ряд переваг: масовість і відносна

дешевизна отримання знань; паралельне з професійною діяльністю навчання без відриву від виробництва; підвищення творчого та інтелектуального потенціалу здобувача освіти шляхом самоорганізації навчальної діяльності [1].

Виклад основного матеріалу. Дистанційне навчання – це комплекс освітніх послуг, які надаються за допомогою спеціалізованого освітнього цифрового середовища, що базується на засобах обміну навчальною інформацією на відстані [2].

Кожен заклад загальної середньої освіти, відповідно до вимог чинного законодавства, розробив і працює над втіленням напрямів стратегічного плану розвитку закладу. Одним із напрямків стратегії розвитку є створення сучасного освітнього середовища. Зміцнюючи матеріально-технічну базу, створюючи сучасне середовище зростає частка проектної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Адже належна матеріально-технічна база урізноманітнює варіанти організації освітнього простору в класі. Наприклад, крім класичних варіантів, використовуються новітні, наприклад, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для групової роботи. Планування і дизайн освітнього простору школи спрямований на розвиток дитини і мотивації її до навчання. Але основною вимогою сьогодення повинна бути безпека всіх учасників освітнього процесу.

Із різноманітним сучасним інформаційним забезпеченням перед керівниками закладів освіти постає питання: які інтернет-платформи обрати для досягнення максимальної ефективності освітнього процесу.

Одним із сервісів, який дозволяє організовувати освітній процес з учнями у віртуальному просторі є безкоштовний освітній онлайн-інструмент Google Classroom. У цьому сервісі вчителі навчаються створювати навчальні курси, ділитися освітніми матеріалами, створювати завдання, перевіряти рівень засвоєння знань і відслідковувати прогрес успішності кожного здобувача освіти. Сервіс цікавий широким набором Google інструментів для роботи. Переваги цього сервісу полягають у тому, що він доступний для завантаження на всіх гаджетах, що використовують учні в освітньому процесі. Здобувачі освіти мають можливість переглядати матеріали уроку, завдання, писати коментарі та ставити запитання вчителю, давати відповіді на тестові завдання, створені вчителем. Позитивним аспектом даної платформи є і те, що вона взаємно інтегрована з «Google Формами», де зручно створювати тести і опитувальники, «Google Диск» (Google Docs), де зручно зберігати і використовувати у освітньому процесі файли, з «Google Календарем», де зручно планувати роботу як усього колективу, так кожного класу окремо, з Gmail-поштою, що використовують для листування. Цей сервіс дозволяє також ознайомитись із сумарною звітною інформацією щодо його кожного окремого учня, переглядати які завдання він отримав, на які дав відповіді, як оцінив виконання цих завдань учитель, а також переглянути файли з роботами даного учня. За необхідності учню можна повернути роботу на доопрацювання. І хоч позитивних сторін даного сервісу досить багато, але їх зручно використовувати для навчання у асинхронному режимі.

Для проведення уроків у синхронному режимі закладам загальної середньої освіти пропонується платформа ZOOM. Дана платформа досить проста у використанні і доступна для встановлення на гаджетах усіх учасників освітнього процесу. Є багато переваг цього сервісу. Окрім відеотрансляцій, можна виділити можливість передачі управління екраном іншому учаснику даної конференції, додавати і видаляти учасників, можна проводити запис уроку із можливістю перегляду учнями у зручний для них час, що дуже актуально під час воєнного стану. Зручність використання даної програми полягає ще і у

можливості транслювати як раніше завантажені відеофайли, так і відео онлайн. Програма підтримує файли різних форматів, дає можливість писати на дошці сповіщень, виправляти помилки, сумісно використовувати можливості інших онлайн сервісів, наприклад, виконувати вправи (вікторини, кросворди, тести, ...), що створені у середовищі LearningApps. Також можна спілкуватися з учнями, як у загальному, так і в особистому чаті.

Дуже зручним для використання в освітньому процесі виявився записник OneNote. Він дає можливість планувати урок, розподіляти матеріали на сторінках записника. Також можна додавати посилання на відео, вставляти скріншоти екрану (сторінки підручника, вправи для виконання, основні моменти уроку), вести всі записи на уроці на сторінці записника, до речі, це дуже зручно робити за допомогою приєднаного графічного планшета або електронної дошки. Налаштування вигляду сторінки дозволяє розлінувати її у клітинку або в лінію, переводити рукописний текст у друкований, переводити звукову інформацію у друковану, додавати геометричні фігури під час пояснення. І, що є найбільш цінним, усі записи учні можуть переглядати після уроків за посиланням на записник учителя.

Керівникам закладів загальної середньої освіти слід акцентувати увагу на майстер-класах, брейн-рингах та інших цікавих формах роботи для вчителів закладу освіти, під час яких відбувається поповнення знань й удосконалення вмінь педагогів використовувати онлайн-інструменти для створення онлайн-дошок, тестів, створення онлайн-вправ та вікторин.

У процесі навчання педагоги діляться власним досвідом, а також навчаються користуватися різними вже створеними ресурсами, які дуже легко знайти за наявності інтернету та відповідних гаджетів. На заняттях вчителі знайомляться з невідомими широкому колу користувачів можливостями соціальних мереж, аби використовувати їх не тільки для роздачі матеріалу, а більш активно з навчальною метою.

Використання різноманітних можливостей платформ сприяють вирішенню проблеми індивідуалізації навчання, яка на даний момент є пріоритетною, бо навчальна інформація може подаватись у різних формах та на різних рівнях. Часті відключення світла, коли частина учнів не може відвідувати онлайн-уроки, вимагають від учителів продумувати і цей аспект. Тут у пригоді стає і запис власних уроків даного педагога, або ж

використання розроблених і запропонованих уроків, наприклад, на сайті «Всеукраїнської школи онлайн» (далі – ВШО).

Величезна кількість наочного, текстового й звукового наповнення сприяє підвищенню ефективності процесу навчання [2]. Основна роль, яку виконують цифрові технології в дистанційному навчанні – створення, презентація навчального матеріалу та забезпечення діалогу між усіма учасниками освітнього процесу.

Дуже важливим для забезпечення і вирівнювання можливостей дітей, запобігання освітнім втратам учнів, які знаходяться в різних куточках нашої країни та за кордоном, є використання матеріалів платформи ВШО. Вони дають можливість педагогам зорієнтувати учнів, як на повторення попереднього матеріалу, так і на

засвоєння матеріалу, що розглядали на уроці. Матеріали онлайн-платформ «Всеосвіта» та «На урок» також стають у пригоді усім учасникам освітнього процесу під час підготовки до занять. Також, слід застосовувати в освітньому процесі пропозиції, які надає Інтернет. Це й інтелектуальні карти MindMap, що дають можливість систематизувати матеріал уроку, а відтак і знання учнів. Padlet-дошка використовується для дистанційного навчання, це простий, зручний і доступний інструмент для збереження інформації та командної роботи онлайн.

Під час пандемії та воєнного стану дуже гостро постало питання про запровадження електронних журналів та щоденників. Як приклад, робота на платформі «Єдина школа» <https://eschool-ua.com>.

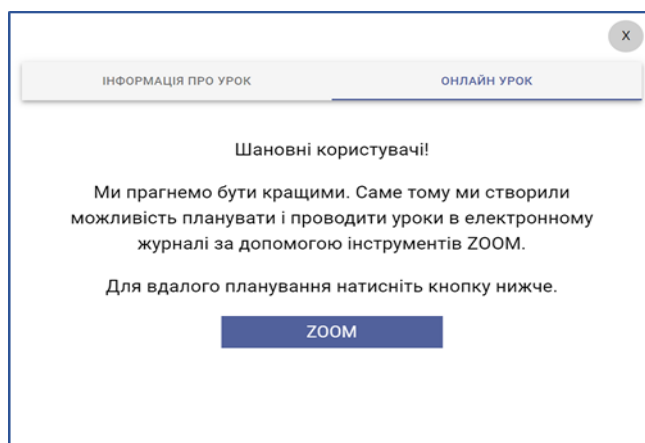
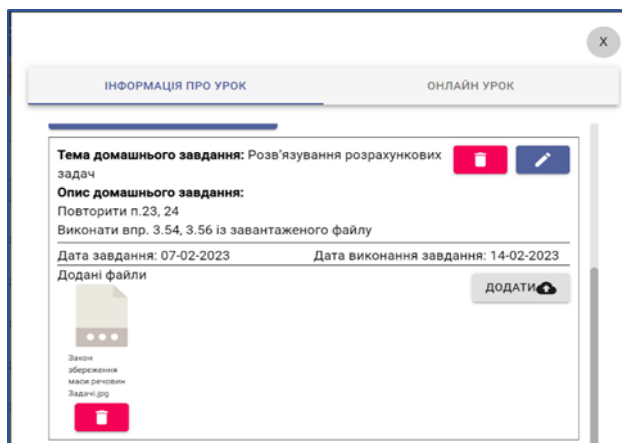
Одне з головних питань під час дистанційного навчання є відвідування учнями занять. Використання електронного журналу дає можливість батькам, класному керівнику, адміністрації відстежувати успішність дитини та її присутність на заняттях. Батьки можуть бачити розклад дитини, повідомлення та побажання вчителя, проводити моніторинг виконання домашніх завдань та навіть підписувати е-щоденник щотижня.

Єдина школа є частиною системи Автоматизованого інформаційного комплексу

освітнього менеджменту (АІКОМ), що збирає та зберігає дані для удосконалення системи освіти. (<https://buki.com.ua/news/yedyna-shkola>).

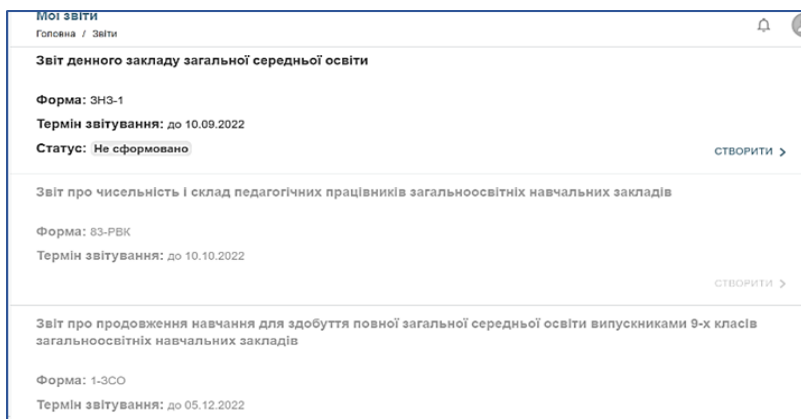
Учителі отримали можливість планувати навчальні заняття в електронному вигляді, розробляти електронні тести, проводити освітній процес в дистанційному форматі за допомогою платформи ZOOM, автоматизувати процес подання звітів, зберігати файли в електронному архіві. Платформа ZOOM уже вбудована в «Єдину школу» і тому її використання під час проведення онлайн-уроків доречно.

Журнал класу: теми 7 клас Хімія весь клас 2022 - 2023				
Створити тему				
26.01.2023 (№ 4) × Додати урок ▾	31	Практична робота №3. Дослідження фізичних і хімічних явищ на прикладах побутових хімікатів і харчових продуктів. Проведено інструктаж з БЖД.		Домашнє завдання: Опрацювати п. 20, або переглянути відеоурок за посиланням https://www.youtube.com/watch?v=AmHArLInf9g , або на платформі ВШО тема 2 урок 16 Повторити п.8,9 Надіслати звіт до практичної роботи, що виконували на уроці

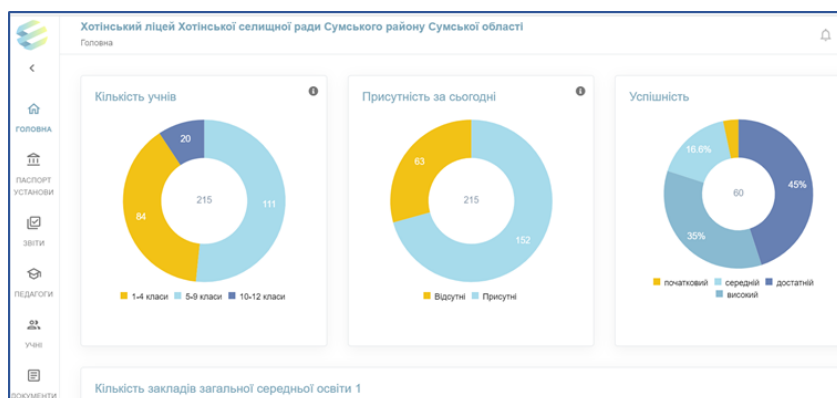

Учні мають доступ до повного переліку домашніх завдань та електронного щоденника, можуть завантажувати навчальні матеріали прямо з мобільного додатку мають доступ до

електронного розкладу, тем занять, списку вчителів та предметів, швидко отримують актуальну інформацію.

Єдина школа (2022-2023)									
Успішність учнів 03 лют 2023					Пропуски учнів 03 лют 2023				
Предмет	Кількість оцінок	Мінімальна	Максимальна	Середня	Предмет	Кількість пропусків			
Біологія	32	5	11	9.0	Інформатика	9			
Геометрія	14	6	10	8.7	Біологія	3			

Платформа продовжує удосконалюватись. Так, за потреби проводяться вебінари для колективу вчителів, відповіді, пояснення педагогам, а також приймають пропозиції щодо поліпшення роботи.

У роботі з обдарованою учнівською молоддю вчителям доцільно використовувати інформаційно-аналітичні бюлетені, видані методистами КЗ Сумського ОШО, які розміщені за посиланням: <https://cutt.ly/9kdH7yx> [3].

Висновки. Виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновок, що виклики й загрози сьогодення, перехід до дистанційної та змішаної організації освітнього процесу, подолання освітніх

вtrat та освітніх розривів, слугують позитивним прикладом для використання сучасних освітніх цифрових технологій. Інтенсивний розвиток та запровадження таких технологій у практику організації освітнього процесу закладів загальної середньої освіти дозволяє зберегти та розвинути інтелектуальний потенціал нації, закладає основи демократичної системи освіти, що гарантує необхідні умови для повноцінної освіти на всіх рівнях, розширює можливості здобувачів освіти на отримання якісної освіти, відповідно до законодавчої бази України.

Список використаних джерел

1. Ковальчук В. І., Воротнікова І. П. Моделі використання елементів дистанційного навчання в школі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. № 4. С.58–76.
2. Штихно Л. В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. *Молодий вчений*. 2018. № 6(33). С.489–493.
3. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності : методичні рекомендації / за ред. І. В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОШО, 2021. С.157.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

І. МОРДВІНОВА

У нинішній період розвитку та розбудови системи національної освіти сучасність вимагає реорганізації управлінської діяльності, професійної готовності педагогічних працівників до впровадження інновацій, пошуку нових науково-методичних підходів до технологічного забезпечення освітнього процесу. Так, питання управління інноваційною діяльністю в загальноосвітньому навчальному закладі є досить актуальними.

Для управління інноваційною діяльністю необхідно залучати менеджерів, що мають комплексну освіту, добре знають ринок інновацій, уміють вирішувати технічні й виробничі питання з урахуванням економічної доцільності [1, с. 5].

Такі керівники можуть управляти як окремими етапами інноваційної діяльності – науковими дослідженнями, проектуванням нових об'єктів і

процесів, упровадженням нових технологій, так і забезпечувати узгодженість, безперервність, динаміку інноваційної діяльності загальноосвітнього навчального закладу на всьому її шляху – від ідеї до реалізації матеріального продукту.

Проблема управління інноваційними процесами в загальноосвітньому навчальному закладі, підготовки педагогів до інноваційного пошуку є предметом аналізу вітчизняних (Л. Даниленко, Н. Клокар, В. Олійник, В. Паламарчук, В. Пінчук) і зарубіжних учених останнього десятиліття (І. Загвязинський, М. Кларін, В. Лазарев, М. Поташник, О. Хомеріки, Т. Шамова). У їхніх дослідженнях систематизовано набутий досвід управління розвитком школи, що стало передумовою концентрації уваги на питаннях організації інноваційних процесів, технології